

Johannes Methöfer. Ascendant leeuw of kreeft?

<https://permalink.geldersarchief.nl/534E5DCF3B99480380D4946485270B9D>

Methöfer, Johannes Cornelis Hendrik Philippus 17 augustus 1863 03h00 am Gendt

Gendt (51°52'NB, 5°58'OL)

Klokketijd: 17 augustus 1863 3h00m00s

GMT : 17 augustus 1863 2h36m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2401734.60833; Sterretijd: 0h39m48s

zon: 23°39' lee in 2

maa: 22°00' maa in 3

mer: 7°00' maa in 2

ven: 5°28' wee in 3

mar: 9°02' maa in 2

jup: 22°50' wee in 4

sat: 3°12' wee in 3

ura: 24°13' twe in 11

nep: 5°44' ram in 9

plu: 12°20' sti in 10

kno: 3°04' boo in 5

che: 9°17' vis in 8

lil: 24°10' kre in 12

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 4°02' lee

Midhemel : 10°49' ram

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/methofer>

Johannes Cornelis Hendrik Philippus Methöfer, een van de eerste anarchisten in Nederland, later voorman in de beweging voor produktiecoöperaties

Geboren: 17 augustus 1863, Gendt

Gestorven: 24 oktober 1933, Blaricum

Johannes Cornelis Hendrik Philippus Methöfer (34/7)

(roepnaam: Johan), een van de eerste anarchisten in Nederland, later voorman in de beweging voor produktiecoöperaties, is geboren te Gendt (Gld) op 17 augustus 1863

en overleden te Blaricum op 24 oktober 1933. Hij was de zoon van Arnoldus Philippus Methöfer, kapitein ter zee, en Johanna Clara Aenigje Backer. Op 27 maart 1889 trad hij in het huwelijk met Hendrika de Haan, met wie hij een dochter en een zoon kreeg. Pseudoniemen: Alcibiades, Dixi, Tr(ompetter).

Methöfer doorliep op zijn dorp hoewel van streng hervormde huize de openbare lagere school en in Nijmegen vervolgonderwijs. Vijftien jaar oud werd hij beroepsmilitair. Een dramatische gebeurtenis bracht hem op zeventienjarige leeftijd in de gevangenis. Enige malen werd hij gegratieerd en trad in dienst van de gevangenis te Arnhem (1883-1 augustus 1887). In die tijd verloor hij zijn geloof en kwam onder invloed van Multatuli. Op 1 augustus 1887 kwam hij als klerk in dienst bij de s-Gravenhaagsche Coöperatieve Broodbakkerij 'De Volharding', die toen vijf jaar bestond. Hij klom daar op tot boekhouder en werd tenslotte de rechterhand van de algemeen secretaris. In 1920 mislukte zijn poging om daar bedrijfsleider-directeur te worden (dat werd toen J.H. Dankelman). Hij nam per 15 maart 1921 ontslag.

Naast dit 'officiële' leven was Methöfer eind 1885 betrokken bij de jonge afdeling Arnhem van de Sociaal Democratische Bond (SDB). Toen dit hem van hogerhand werd verboden, was hij actief in de Nederlandsche Bond voor Algemeen Kies- en Stemrecht. Hij bezocht Domela Nieuwenhuis in Den Haag en publiceerde sindsdien als Alcibiades of J.M. artikelen of verzen in Recht voor Allen (1886-1887). Daarin onthulde hij een schandaal, namelijk de voorkeursbehandeling van Jeanne Lorette in de Arnhemse gevangenis, dat door de minister in de doofpot werd gedaan. Bij De Volharding werkte ook Bart van Ommeren, anarchist, en Methöfer kwam al spoedig onder zijn invloed. De kandidaatstelling van Domela Nieuwenhuis voor de Tweede Kamer bracht de Haagse anarchisten tot de uitgave van Anarchist (1888 en later, met onderbrekingen), waaraan ook Methöfer ging meewerken en waarvan hij redacteur werd in 1892 (tot september 1894). Hij trad af wegens de kritiek van vooral Amsterdamse anarchisten op de anarchistische conferentie in september 1894. Na het december-congres van 1894, waarop de SDB tot Socialistenbond werd omgedoopt, werd Methöfer lid daarvan. Hij schreef in Recht voor Allen 'Brieven zonder oorspronkelijkheid'. In de jaren 1892 tot 1894 maakte hij propagandatochten rond Den Haag, in Holland, Friesland en Groningen. Toen de Socialisten-bond, tegen zijn verwachting, niet anarchistisch werd, probeerde Methöfer (samen met F.J.W. Drion) in 1896 en later in 1899 (zonder Drion) De Anarchist weer uit te geven, maar moest steeds na enkele maanden stoppen. Hij was aanhanger van een 'communistisch' anarchisme tegenover het 'individualistisch' anarchisme (enig eigen bezit, onder andere een blad toegestaan) en het anarchisme 'van de daad', dat gewelddaden en aanslagen goedkeurde. Op de anarchistische conferenties van 1900 en 1904 was ook Methöfer aanwezig. Hij stond toen nader tot Domela Nieuwenhuis inzake het organisatievraagstuk dan tot Christiaan Cornelissen, die voor een federatie van anarchisten was.

Eind 1906 solliciteerde Methöfer naar de functie van directeur van de Vereniging Walden, de schepping van Frederik van Eeden. Na één dag op Walden te zijn geweest, keerde hij naar zijn oude baan op De Volharding terug. Het bracht Methöfer echter in contact met de beweging voor produktieve coöperatie, de Vereeniging Gemeenschappelijk Grondbezit (GGB). Dit was voor hem een antwoord op de vraag naar praktisch socialisme, de voorbereiding van arbeiders op hun taken in de toekomst. Onder zijn invloed werd OGB uitsluitend gericht op de produktieve associatie en niet meer op gemeenschappelijk grondbezit. Hij werd penningmeester

van GGB, terwijl de Spaar- en Voorschotbank voor de 'groepen' werd opgericht, in 1908 en 1909. Ook de redactie van het blad De Pionier was in zijn handen (1909-1912, de laatste twee jaar als lid van een collectieve redactie). In 1909 publiceerde hij hierin onder het pseudoniem Dixi in de rubriek 'Van Menschen en Dingen'. Eind 1908 of begin 1909 werd hij lid van de nieuwe Socialistenbond van G.L. van der Zwaag en W. Havers. In 1912 maakte hij de overstap naar de SDAP. Daar werd hij kandidaat gesteld voor de gemeenteraad van Den Haag, doch niet gekozen. Waarschijnlijk bleef hij lid tot vlak na januari 1916, toen een SDAP-congres besloot uit de 'dividendbelasting' óók op coöperaties, de mobilisatie te financieren. In 1921 werd Methöfer benoemd tot 'Algemeen Ambtenaar' van GGB, omdat de groei van het aantal aangesloten associaties dat noodzakelijk maakte. Propaganda, voorlichting, administratie voor de groepen en van de Spaar- en Voorschotbank alsmede de redactie van Vrije Arbeid behoorde tot zijn taken. In dit blad publiceerde hij na september 1923 onder het pseudoniem Trompetter, ook wel als Tr., de rubriek Trompetstooten. In 1932 werd hij ziek en trad af.

anarchist klerk e4w5 bp7

2010 0 geeft 4w5 op 5w4 dag

1,995	0,003	0,004	3,288	4,736	0,039	0,009	0,558	1,475
0,122	0,000	0,000	0,066	0,117	0,000	0,001	0,005	0,000
0,447	0,181	0,605	14,822		0,485	0,061	1,221	0,881 0,275
0,892	0,001	0,002	48,737		2,295	0,002	0,011	0,492 0,405

2012 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,392	0,000	0,000	23,275		7,943	0,000	0,000	0,000 0,279
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
0,242	0,206	0,066	7,134	0,288	0,004	6,450	0,615	0,145
0,095	0,000	0,000	166,050		2,285	0,000	0,001	0,000 0,041

Klokketijd: 17 augustus 1863 2h35m00s

GMT : 17 augustus 1863 2h11m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2401734.59097; Sterretijd: 0h14m44s

mer: 6°58' maa in 3

ven: 5°27' wee in 4

mar: 9°01' maa in 3

nep: 5°44' ram in 10

che: 9°17' vis in 9

Huizen (Placidus):

Ascendant : 29°33' kre
Midhemel : 4°00' ram

2010 0 geeft 4w5 op 5w4 dag

1,995 0,003 0,004 3,288 4,736 0,039 0,009 0,558 1,475
0,122 0,000 0,000 0,066 0,117 0,000 0,001 0,005 0,000
0,271 0,238 0,251 2,509 0,493 0,130 0,986 1,524 0,713
0,540 0,001 0,001 8,248 2,336 0,005 0,009 0,850 1,052

2012 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,392 0,000 0,000 23,275 7,943 0,000 0,000 0,000 0,279
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000
0,169 0,389 0,058 4,594 0,561 0,009 0,802 0,385 0,597
0,066 0,000 0,000 106,933 4,454 0,000 0,000 0,000 0,166

Dit is een interessant cusp-geval, omdat de biografie van Methöfer zowel Kreeft- als Leeuw-kenmerken bevat. Als ik echter probeer dezelfde methode toe te passen die u vaak gebruikt — niet kijken naar een aantrekkelijk astrologisch verhaal, maar naar de combinatie van biografie, sociale rol, tijdgeest en uw Enneagram-uitkomsten — dan neig ik licht naar **Ascendant Kreeft (29°33')**.

Wat valt op in de biografie?

Methöfer was:

- geen flamboyante leider;
- geen grote redenaar of volksmenner;
- vooral organisator, redacteur, boekhouder, penningmeester;
- jarenlang de "rechterhand" van anderen;
- voortdurend bezig met verenigingen, coöperaties, administratie en ideologische netwerken;
- iemand die steeds probeerde bewegingen bijeen te houden.

Dat klinkt minder als een uitgesproken Leeuw-ascendant en meer als iemand die vanuit een beschermende, verzorgende, verbindende positie werkt.

Leeuw-ascendant (4° Leeuw)

Voordelen:

- Zon in Leeuw komt op de Ascendant-heerser terecht.
- Verklaart zijn sterke individualistische anarchistische fase.
- Verklaart waarom hij publiceert onder pseudoniemen en ideologisch zichtbaar aanwezig is.

Maar:

- Hij lijkt opmerkelijk weinig behoefte te hebben gehad aan persoonlijke roem.

- Hij eindigt niet als leider maar als organisator.
- Zelfs bij De Volharding wordt hij uiteindelijk niet directeur.

Voor een sterke Leeuw-ascendant verwacht je vaak meer nadruk op persoonlijke uitstraling en leiderschap.

Kreeft-ascendant (29°33' Kreeft)

Dan verschuiven enkele planeten:

- Mercurius naar huis 3.
- Mars naar huis 3.
- Venus naar huis 4.
- Neptunus naar huis 10.
- Cheiron naar huis 9.

Dat levert een ander beeld op:

Mercurius + Mars in 3

De polemist.

De schrijver.

De propagandist.

De man van brochures, artikelen, discussies, vergaderingen en correspondentie.

Dat past opvallend goed bij zijn werk voor:

- Recht voor Allen
- De Anarchist
- De Pionier
- Vrije Arbeid

Hij was veel vaker schrijver dan bestuurder.

Neptunus in 10

Dat vind ik misschien wel het sterkste argument.

Zijn maatschappelijke roeping was geen concrete macht maar een ideaal:

- anarchisme,
- coöperatie,
- gemeenschappelijk bezit,
- utopisch socialisme.

Dat is bijna een schoolvoorbeeld van Neptunus in het 10e huis.

Venus in 4

Geeft vaak betrokkenheid bij gemeenschappen, verenigingen en collectieve verbanden.

Ook dat zie je terug.

En uw Enneagram-resultaten

Die zijn opmerkelijk consistent:

- 2010: 4w5 op 5w4-dag.
- 2012: 4w5 op 4w5-dag.

Dat is vrijwel een "klassieke" negentiende-eeuwse idealistische intellectueel.

In uw onderzoek behoren juist anarchisten, schrijvers, hervormers en utopisten vaak tot de 4-5-as.

De Kreeft-versie versterkt dat beeld nog iets:

- meer ideologie,
- meer gemeenschap,
- minder ego-expressie,
- minder persoonlijke profilering.

Historische context

Wat mij vooral treft is dat Methöfer uiteindelijk dezelfde ontwikkeling doormaakt die u vaker ziet bij negentiende-eeuwse 4w5-figuren:

1. Eerst de revolutionaire droom.
2. Daarna de teleurstelling in de beweging.
3. Vervolgens de praktische zoektocht naar een alternatief.
4. Uiteindelijk de coöperatiegedachte.

Hij verschuift van de romantische rebel naar de institutionele bouwer.

Dat lijkt meer op een laat-negentiende-eeuwse Kreeft-ascendant met een sterke Leeuw-Zon dan op een echte Leeuw-ascendant die zijn hele leven in de voorhoede wil staan.

Voorlopige conclusie

Als ik uitsluitend op de biografie afa:

- **55–60% Kreeft-ascendant (29°33' Kreeft)**
- **40–45% Leeuw-ascendant (4°02' Leeuw)**

Mijn belangrijkste argumenten zijn:

1. Mercurius en Mars in huis 3 passen uitstekend bij zijn feitelijke leven als schrijver, redacteur en propagandist.
2. Neptunus in huis 10 beschrijft zijn idealistische maatschappelijke roeping opvallend goed.
3. De biografie toont meer een organisator en ideoloog dan een zichtbare leider.
4. Uw 4w5-uitkomsten sluiten iets natuurlijker aan bij de Kreeft-variant.

Maar ik zou dit nog niet als beslist beschouwen. Dit is precies het soort geval waarvoor uw aanpak — vergelijking van meerdere cusp-scenario's met de volledige biografie — bedoeld lijkt te zijn. Hier geven beide ascendanten namelijk een verdedigbaar verhaal, terwijl de Kreeft-versie voor mij nét iets meer empirische aanknopingspunten oplevert.